

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Päivystysalueen Virve-vastaavien näkemyksiä Virven käytöstä

Nordling Rune

Pollari Aki

2012 Otaniemi

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Otaniemi

Päivystysalueen Virve-vastaavien näkemyksiä Virven käytöstä

Nordling Rune
Pollari Aki
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2012

Nordling Rune, Pollari Aki

Päivystysalueen Virve-vastaavien näkemyksiä Virven käytöstä

Vuosi	2012	Sivumäärä	36
-------	------	-----------	----

Viranomaisradioverkko Virven suunnittelu alkoi 1990-luvun alussa. Tarkoituksena aikaansaada turvallinen ja tehokas radioverkko viranomaisille. Samalla uusi verkko korvasi viranomaisten aiemmin käyttämät kommunikointijärjestelmät. Virve-verkon valmistuminen ja käyttöönotto ajoittui 2000-luvun alkuun. Virve-verkon käyttäjinä ovat lähinnä pelastustoimi ja poliisitoimi, raja- ja merivartiolaitos, tulli, puolustusvoimat sekä sosiaali- ja terveystoimi. Viime vuosina Virven käyttäjäkuntaan ovat liittyneet yksityiset toimijat.

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli selvittää, millaisia näkemyksiä Virve-vastaavilla on Virven käytöstä päivystysalueella. Tavoitteena on kehittää Virve-päätelaitteen koulutusta Virve-vastaavien näkemysten perusteella työelämässä jo oleville sairaanhoitajille sekä valmistuville sairaanhoitajille.

Haastattelun kohderyhmänä oli Jorvin, Lohjan ja Tammisaaren sairaaloiden päivystyksen hoitohenkilökunta, joka toimii Virve-vastaavina. Virve-vastaavina sairaaloissa toimivat olivat hoitotyöhön koulutuksen saanutta hoitohenkilökuntaa, jonka kokemus työnteosta päivystyksessä vaihteli puolestatoista kymmeneen vuoteen. Virve-vastaavina heidän kokemuksena vaihteli muuttamasta kuukaudesta muutaman vuoteen.

Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua. Haastatteluun osallistui Virve-vastaavia Jorvin, Lohjan ja Tammisaaren sairaaloiden päivystyksestä. Haastattelu teemat olivat seuraavat: miten paljon Virve-puhelin on käytössä päivystysalueilla, mihin tarkoitukseen sitä käytetään ja onko Virve-vastaavien saama koulutus ollut riittävä, jotta he voivat kouluttaa muita hoitohenkilökuntaan kuuluvia.

Haastattelut nauhoitettiin ja aineiston analyysimenetelmänä käytettiin sisällönanalyysiä. Tulosten mukaan Virve-puhelimen pohjakoulutus on vaihtelevaa ja Virve käyttö päivystysalueella on vielä vähäistä. Haastatellut Virve-vastaavat totesivat, että ennakoilmoitukset sairaankuljetusyksiköstä tulevat päivystykseen suurimmalta osin gsm-puhelimen kautta. Päivystyksen ja osastojen välillä Virve-puhelinta ei käytetä kommunikointiin eikä hälyttämiseen. Harjoitukset Husin sairaaloiden ja sen johdon välillä ovat ainoat tilanteet, missä Virve-puhelinta käytetään sen käyttötarkoituksen mukaisesti. Kaikilta haastateltavilta välittyi selkeä viesti Virve-koulutuksen kehittämisestä ja sen tarpeellisuudesta.

Tulosten pohjalta Virve-puhelimen käyttökoulutuksessa voitaisiin kiinnittää lisää huomioita käytännönläheisyyteen, joka saattaisi madaltaa sen käyttöönottoa sairaaloiden päivystysalueilla laajemmin. Opinnäytetyön tuloksia voidaan hyödyntää suunnitellussa Virve-koulutusta jo työelämässä oleville että valmistumisvaiheen terveysalan opiskelijoille.

Avainsanat: Virve-puhelin, viranomaisradioverkko, käyttökoulutus ja Virve-vastaavat.

Nordling Rune, Pollari Aki

The opinions on the use of the Virve-network of the personnel responsible for it in emergency room district

Year	2012	Pages	36
------	------	-------	----

The planning of the public officials radio network *Virve* began in the beginning of the 1990's. Its purpose was to enable a safe and efficient radio network for public officials, consequently replacing the formerly used communication systems. The network was finished and inaugurated in the beginning of the millennium. The main users of the *Virve*-network are rescue and police patrols, border protection services, customs, the armed forces, social services, and health care personnel. In the last few years, private members have also joined the network.

The purpose of our study was to find out about the views those responsible for the use the *Virve*-network at emergency rooms have on the use of the system. The goal was to develop the training of the use of the network both for currently practicing hospital staff and graduating students.

The target group of the conducted interviews were the emergency room personnel that were in charge of the *Virve*-network at Jorvi, Lohja, and Tammisaari hospitals. The staff in each of the hospitals was qualified health care personnel, and its experience in the field ranged from one and a half years to ten years. Their experience with the *Virve*-network varied from a few months to a few years.

The study was executed as a qualitative study. Theme interviews were used to gather the data. Those in charge of the *Virve*-network at Jorvi, Lohja, and Tammisaari emergency rooms participated in these interviews. The interviews were themed as follows: to what extent is the *Virve*-phone used within the emergency room districts, for what purposes is the phone used, and have those in charge of the *Virve*-network received sufficient training in order to be able to educate other health care personnel in its use.

The interviews were recorded and analysed with content analysis methods. The findings show that the quality of the basic education received on the use of the *Virve*-phone varies, and the use of the system remains minimal. The interviews revealed that information and forewarning from the incoming emergency vehicles are mainly communicated via mobile phone. The *Virve*-phone is not used for internal communication between the emergency room and the hospital wards. Practices and drills between HUS- hospitals and their administration have been the only occasions when the *Virve*-phone has been used for its proper purposes. Everyone interviewed communicated a pressing need for the improvement of training for the use of the *Virve*-network.

Based on these findings, *Virve* training should be more oriented towards practical applications of the network. This might in turn facilitate and spread its use within emergency room districts. Our study may be used when planning supplementary *Virve* training for both students and practicing health care personnel.

Key words: *Virve*-phone, public officials radio network, application training, *Virve*-authorities

Sisällys

1	Johdanto	7
2	Viranomaisradioverkko.....	8
2.1	Viranomaisradioverkko Suomessa.....	9
2.2	Viranomaisradioverkot pohjoismaissa.....	9
3	Virve-päätelaitteen käyttö päivystysalueella.....	10
4	Virve päätelaite koulutus.....	12
5	Opinnäytetyön tarkoitus ja tutkimuskysymys	13
6	Opinnäytetyön toteuttaminen.....	14
6.1	Tutkimuksen lähestymistapa.....	14
6.2	Tutkimusmenetelmä.....	14
6.3	Aineiston hankinta.....	15
6.4	Aineiston analyysi	17
7	Tutkimustulokset.....	18
7.1	Näkemyksiä Virven-päätelaitteen käytöstä päivystysalueella	18
7.2	Näkemyksiä Virve- koulutuksesta.....	19
7.3	Virve päätelaitteen koulutuksen kehittäminen.....	19
8	Pohdinta.....	20
8.1	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	20
8.2	Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset	21
8.3	Kehittämishaasteet.....	22
	Lähteet	24
	Liitteet	27
	Liite 1 Opinnäytetyön aikataulu	27
	Liite 2 Opinnäytetyön lupahakemus	28
	Liite 3 Toteutuksen lupahakemus	29

Liite 4 Haastattelulupahakemus	30
Liite 5 Teemahaastattelurunko	31
Liite 6 Hyväksytty lupahakemus.....	32
Liite 7 Analysointi	34
Liite 8 Esimerkki analyysin kulusta	35

1 Johdanto

Virve-verkko luotiin tuottamaan viranomaisille oma valtakunnallinen, luotettava ja suojattu viestintäverkko, jonka tarkoituksena oli korvata aiemmin käytetyt analogiset radioverkot. Sen suunnittelu alkoi 1990-luvun alkupuolella ja sitä alettiin rakentaa 1998. Se oli valmistuessaan maailman ensimmäinen koko maata kattava, viranomaisten yhteiskäytössä oleva Tetra-verkko.

Viranomaisverkko ja sen tuottamat palvelut kehittyvät ja palveluita ja saattavuutta parannetaan, jolloin Tetra-verkon käyttäjä määrä on lisääntynyt. Viranomaisradioverkon toimintaa kehitetään ja sen toiminta turvataan 2020-luvulle asti. Virve-puhelimen käyttö laajenee uusille aloille, joista voidaan mainita esimerkiksi suuret yleisötilaisuudet. Tilaisuuksien turvallisuusvastaavat voivat Virven avulla taata entistä paremman kommunikaatioyhteyden turvallisuusviranomaisiin. (Virve 2011.) Viranomaisverkko laajentuu myös terveydenhuollon alalle. Muutokset lisäävät tarvetta kehittää Virven käyttäjäkoulutusta. (Virve2011.)

Virven suurimpia käyttäjäryhmiä ovat kunnalliset pelastuslaitokset, poliisi, puolustusvoimat ja rajavartiolaitokset eli kaikki keskeiset turvallisuusviranomaiset. Sosiaali- ja terveystoimi ei ole aikaisemmin toiminut viranomaisverkossa. Verkon edut on kuitenkin nyt huomattu ja verkon käyttö laajenee vähitellen. (Castren ym. 2009, 613.)

Tutkittua tietoa Virve-puhelimen käytöstä päivystysalueella löytyy toistaiseksi varsin vähän. Tutkimuksien tulokset ovat olleet samankaltaisia: koulutus on todettu tarpeelliseksi, mutta toistaiseksi riittämättömäksi ja puutteelliseksi. Virve-koulutuksen tarve ilmenee hoitohenkilökunnan keskuudessa, joka työskentelee sairaaloissa (Ojanen 2007). Samankaltaisia näkemyksiä on sairaanhoitajaopiskelijoiden keskuudessa tehdyn tutkimuksen perusteella. (Miettinen, Nikkanen, & Remes, 2010). Lahden ammattikorkeakoulussa tehdyssä opinnäytetyössä, jossa tutkitaan päivystyspoliklinikan henkilökunnan käyttökokemuksia Virvestä, tulee esille Virve-koulutuksen riittämättömyys ja laajemman koulutuksen tarve. (Ojanen 2007.)

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli selvittää, miten Virve-koulutusta voidaan kehittää Virve-vastaavien näkemysten perusteella sairaaloiden päivystysalueella. Opinnäytetyön tiedonkeruu tehtiin haastatteleamalla. Haastattelun kohderyhmänä oli Jorvin, Lohjan ja Tammisaaren sairaaloiden päivystyksen hoitohenkilökunta.

Tämä opinnäytetyö kuuluu Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin ja Laurea-ammattikorkeakoulun Otaniemen yksikön väliseen yhteistyösopimukseen, joka koskee viranomaisradioverkon (Virve) koulutusjärjestelmän kehittämistä.

2 Viranomaisradioverkko

Viranomaisille suunniteltiin 1990-luvun alussa omaa turvallista, luotettavaa ja suojattua viestintäverkkoa, koska vaatimukset viranomaisten viestiliikenteelle olivat kasvaneet. Viranomaisradioverkon rakentaminen alkoi vuonna 1998. Viranomaisradioverkko otettiin käyttöön vuonna 2002 ja sitä kehitetään edelleen. Tämä verkko korvasi vanhan analogisen verkon ja oli valmistuessaan maailman ensimmäinen koko maata kattava, viranomaisten yhteiskäytössä oleva Tetra-verkko. Viranomaisradioverkossa käytettävää päätelaitetta eli Virve-puhelinta pidetään yleensä suhteellisen luotettavana, vaikka suurimalla osalla käyttäjistä on käytössä varalaitte, joka on useimmiten gsm-verkossa toimiva puhelin. (Erillisverkot 2011.) Viranomaisradioverkkoa ylläpitää ja hallinnoi Suomen Erillisverkot Oy, jonka omistaa Suomen valtio. Yritys vastaa myös verkon kehityksestä. (Erillisverkot 2011.)

Viranomaisradioverkko Virve on suunniteltu turvamaan viestintää turvallisuusviranomaisten toiminnassa. Viestintä ei saa olla ulkopuolisten kuunneltavissa eikä ulkopuolisten toiminta saa häiritä viestiliikennettä. Verkon käyttöominaisuuksia ovat esimerkiksi ryhmäpuhelut eli pienen määritellyn ryhmän sisäiset puhelut sekä dataliikenne eli kirjallinen viestintä, jonka määrä on kasvussa. (Pelastustoimi 2011.)

Virven suurimpia käyttäjäryhmiä ovat kunnalliset pelastuslaitokset, poliisi, puolustusvoimat ja rajavartiolaitokset eli kaikki keskeiset turvallisuusviranomaiset. Sosiaali- ja terveystoimi ei ole aikaisemmin toiminut viranomaisverkossa. Verkon edut on kuitenkin nyt huomattu ja verkon käyttö laajenee vähitellen. (Castren ym. 2009, 613.) Viranomaisradioverkon käyttäjiä oli Suomessa vuonna 2008 noin 31 000. Ryhmäpuheluita välitettiin viikossa noin 700 000 sekä sanomaviestejä noin 25 miljoona kappaletta viikossa. (Pelastustoimi 2011.)

Lahden ammattikorkeakoulussa tehdyssä opinnäytetyössä (Makkonen 2007) tutkittiin Virve-puhelimen käyttötoimivuutta. Opinnäytetyössä todetaan, että Virve-puhelin on hyvä työväline, vaikka sen käytön oppimisesta olikin useita näkemyksiä. Tutkimukseen vastanneiden mielipiteet Virve-puhelimen kokemuksista jakaantuivat: osa vastaajista oli sitä mieltä, että Virve-puhelin oli helppokäyttöinen, toiset taas kokivat sen hankalakäyttöiseksi. Syynä tähän saattoi olla se, että moni oli joutunut oppimaan Virven käyttöä ilman tarpeellista koulutusta tai että koulutus oli ollut puutteellista. (Makkonen 2007).

Viranomaisradioverkon tehtävänä on tuottaa laadukkaita, toimintavarmoja ja kustannustehokkaita operaatiokriittisiä tietoliikenne- ja järjestelmäpalveluja turvallisuusviranomaisten viestintä-, johtamis- ja yhteistoimintatarpeisiin. Vastaavissa kansainvälisissä turvallisuusverkkojen vertailussa Virve-puhelin on todettu suhteessa pinta-alan ja tukiasemienmäärään kus-

tannustehokkaaksi. Myös viranomaisverkon käyttäjämäärä ja käyttöaste ovat Suomessa asukaslukuun suhteutettuna korkeita. (Pelastustoimi 2011.)

2.1 Viranomaisradioverkko Suomessa

Suomessa käytössä oleva viranomaisverkko Virve oli aloittaessaan ensimmäinen valtakunnallinen Tetra-verkko. Tetra tukee sekä puheen että datan välitystä. Tetra on digitaalinen radiopuhelinstandardi. Viranomaisverkoille asetettavat vaatimukset ovat tiukkoja verrattuna tavallisiin televerkkoihin. Viranomaisverkon pitää pystyä takaamaan tehokas kommunikointi kaikissa ennustettavissa tilanteissa, minkä vuoksi erityishuomiota on jouduttu kiinnittämään verkon luotettavuuteen ja kattavuuteen. Tetra-standardin mukaisesti esimerkiksi radiopuhelimet voivat kommunikoida suoraan ilman varsinaista verkkoa. Viranomaisverkon kattavuusalueen täytyy kuulua lähes koko maassa eikä ainoastaan taajama-alueilla. Suomessa käytössä oleva viranomaisverkko Virve oli aloittaessaan ensimmäinen valtakunnallinen Tetra-verkko. Tetra tukee sekä puheen että datan välitystä. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2006.)

Tetra-standardin historia alkoi 1980-luvun alkupuolelta. Vuonna 1990 ETSI (European Telecommunications Standards Institute) pyysi telekommunikaatioalan laitevalmistajia tekemään ehdotuksensa Tetra-standardiksi. Kehitys etenee ja nykyään etsitään ratkaisuja laaja- tai jopa leveäkaistaiselle turvatulle tiedonsiirrolle eli TEDS-verkolle, jolla voitaisiin turvata harvaan asuttujen alueiden tiedonsiirto. (Erillisverkot 2011.)

2.2 Viranomaisradioverkot pohjoismaissa

Vertailuksi on valittu muut pohjoismaat, koska ympäristö ja sen läheisyys ovat verrattavissa Suomeen ympäristöön. Ruotsissa Tetra-standardin mukainen viranomaisradioverkko kulkee nimellä Rakel ja on laajenemassa. Tanskassa on rakenteilla vastaava viranomaisradioverkko Sine ja Norjassa Tetra-standardia käyttävät Nödnnett-nimiset verkot. (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap 2011).

Tanskalaisen Sine-verkko toimintaperiaate on erilainen verrattuna Suomen Virve-verkkoon ja Ruotsin Rakel-verkkoon. Tanskan Folketinget muutti vuonna 2007 valmiusluvat siten, että kaikkien valmiusviranomaisten tulee siirtyä käyttämään viranomaisverkko Sineä kuten kunnalliset palo- ja pelastustoimi ja sairaankuljetus sekä valtiollinen poliisiviranomainen. Folketingetin määräsi kaikki käyttäjät saamaan koulutusta ja harjoittelumahdollisuuksia Sinen käyttöön. Lisäksi Sine-verkko määrättiin päivittäiseen käyttöön kommunikaatiovälineeksi. Sinen kattavuutta on asteittain laajennettu. Sine-verkon teoreettinen kattavuus on tällä hetkellä 62 % Tanskan maa-alueesta ja 86 % Tanskan väestöstä. (Sikkerhedsnet 2011.)

Tällä hetkellä Rakelia käyttää Ruotsin valtion laitoksista muun muassa puolustusvoimat, rajavartiolaitos, tullilaitos, merenkululaitos ja sosiaalhallitus (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap 2011). Läänitasolla Rakel on käytössä pelastustoimen, sairaankuljetuksen, sairaaloiden päivystyksen ja ensihoidon yksikön välillä ja se laajenee läänitasolla myös jatkuvas-
ti. Rakel kattaa 99,84 % Ruotsin väestöstä ja 95 % maasta. Katvealueita on lähinnä tuntureilla. (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap 2011). Kuntatasolla on suunnitteilla liittää myös kotihoito, sosiaalipalvelut ja vanhushuolto Rakel-verkkoon. Tulevaisuudessa suunnittelemis-
sissa on liittää vesi- ja viemäriverkko sekä kaukolämpö ja sähköntuottajat. (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap 2011.) Ruotsissa on aikaisemmin ollut käytössä noin 200 eri-
laista kommunikointijärjestelmää. Rakelin myötä on todettu viestinnän turvallisuuden paran-
nevan, kun kuuntelu ja häirintä tekijät on saatu minimoitua. Yhtenä tärkeänä kriteerinä Ruot-
sin viranomaiset pitävät myös parantunutta henkilöstön työturvallisuutta, kun samalla lait-
teella voidaan pitää yhteyttä useisiin eri viranomaisiin. (Samverkan 112 2011.)

Norjan viranomaisverkko Nödnett aloitti toimintansa 2000-luvun alussa Trondheimin alueella pilottiprojektina. Nödnett-verkko perustuu TETRA-standardiin ja palvelee nykyään terveystoime-
ta, sairaankuljetusta, poliisia sekä palo- ja pelastustoime-
ta. Nödnett-verkon nykyinen kattavuus rajoittuu Östlandetin maakuntaan, jossa sijaitsee mm. Norjan pääkaupunki Oslo. Nödnett-verkon laajeneminen tapahtuu asteittain, ja siihen on suunniteltu ottaa myös muita käyttäjiä kuin viranomaiset, kuten sähkötuotannosta vastaavat laitokset. Norjan Stortinget on päättänyt vuonna 2010, että laajenemisen tulee kattaa koko manner-Norja. Verkon laajene-
minen voidaan aloittaa, kun ensimmäinen vaihe on valmis. (Dinkom 2011.)

Pohjoismaiden verkkoihin verrattuna Suomen Virve-verkko on kehittynyt hyvin, koska viran-
omaisverkko on Suomessa useiden viranomaisten käytössä ja käyttöalueena on koko maa. Suomen Virve- ja Ruotsin vastaavalla Tetra-tekniikalla toteutetun viranomaisradioverkon Ra-
kelin yhteen liittävän laitteiston operatiivinen pilottikäyttö aloitettiin toukokuussa. Puhera-
dioliikenne maiden viranomaisten välillä on mahdollista, ja kaksi puheryhmää kummastakin voidaan tarvittaessa yhdistää toisiinsa. Yhteisen verkon keskeisiä toimialueita ovat Tornionjo-
kilaakso, Merenkurkku ja Ahvenanmeri. (Erillisverkot.fi)

3 Virve-päätelaitteen käyttö päivystysalueella

Tutkittua tietoa Virve-puhelimen käytöstä päivystysalueella löytyy toistaiseksi varsin vähän. Tutkimuksien tulokset ovat olleet samankaltaisia: koulutus on todettu tarpeelliseksi, mutta toistaiseksi riittämättömäksi ja puutteelliseksi.

Virve-koulutuksen tarve ilmenee hoitohenkilökunnan keskuudessa, joka työskentelee sairaaloissa. (Ojanen 2007). Samankaltaisia näkemyksiä on sairaanhoitajaopiskelijoiden keskuudessa tehdyn tutkimuksen perusteella. (Miettinen, Nikkanen, & Remes, 2010). Lahden ammattikorkeakoulussa tehdyssä opinnäytetyössä, jossa tutkitaan päivystyspoliklinikan henkilökunnan käyttökokemuksia Virvestä, tulee esille Virve-koulutuksen riittämättömyys ja laajemman koulutuksen tarve. (Ojanen 2007.)

Opinnäytetyössä, joka tehtiin 2010 Pieksämäellä Diakonia-ammattikorkeakoulussa, kartoitettiin, onko sairaanhoitajaopiskelijoille annettu kaksi kertaa 45 minuutin opetus riittävä. Tutkimukseen osallistuneilla ei ollut aikaisempia kokemuksia Virven käytöstä. Osa ryhmästä oli joskus kuullut tai nähnyt Virven käytännössä. Opiskelijat saivat 45 minuutin pituisen infon Virvestä, jota seurasi lyhyt toiminnallinen opetus Virven käytöstä. Teoriaopetuksen jälkeen seurasi simuloitu ja virtuaalinen suuronnettomuustilanne, jossa opiskelijat saivat harjoitella Virven käyttöä. Opinnäytetyön tuloksista ilmenee se, että koulutus oli tarpeellinen sekä mielenkiintoinen ja opiskelijat olivat oivaltaneet Virven toimintaperiaatteen. Opiskelijat pitivät opetusjaksoa kuitenkin ajallisesti liian lyhyenä. (Miettinen ym. 2010.)

Ojasen (2007) Hämeen ammattikorkeakoulussa tekemässä opinnäytetyössä selvitettiin Virven käyttöä Suomessa ympärivuorokautisesti toimivissa päivystyspoliklinikoilla, yliopistosairaalat, keskussairaalat sekä aluesairaaloiden päivystyspoliklinikat. Näiden poliklinikoiden hoitohenkilökunnan keskuudessa tehtiin kysely Virve-koulutuksen riittävyydestä. Käyttökoulusta saaneet käyttäjät kokivat Virve-puhelimen tarpeelliseksi. Mutta saatu käyttökoulutus ja sen sisältö koettiin puutteelliseksi tai jopa riittämättömäksi. Opinnäytetyössä todetaan Virve-puhelimen käytön vaativan perusteellista koulutusta, joka tulisi järjestää säännöllisesti ja kertaavasti. Työyhteisön jäsenten tulisi olla riittävästi tietoa ja taitoa päätelaiteen käytöstä. (Ojanen 2007.)

Viranomaisviestintä sujui esimerkillisesti Turun sairaalapalon aikana vuonna 2011. Tilanne havahdutti kuitenkin pohtimaan, olisiko Virven käytössä parantamisen varaa sairaalaympäristössä. Ruohonjuuritason henkilöstö kulkee Virve-puhelin taskussa, sillä sen käyttö kuuluu arkiin työhön. Ensihoitopalvelun viestintä oli palotilanteessa esimerkillistä. Kehittämishaasteet ja parannuskohteet ovat sairaalan sisäisen Virve-puhelimen käytön kehittämisessä. (Kokko, Virve-uutiset 3/11.)

Myös tietoliikennepuolella olisi paljon tehtävää:” Nurmi muistuttaa, että myrskyt rikkoivat rakenteita yllättävän vähän. Ongelmat aiheutuivat tukiasemiensähkösaannista. Kärjistetysti sanottuna teleyhtiöt levittelivät käsiään ja sanoivat, että sähköyhtiöiden olisi pitänyt hoitaa homma. Ei sellainen ole mitään varautumista. Teleyhtiöiden pitäisi panostaa sähkönsyöttöön vaikka ostamalla se palveluna. Myös tuuli- ja aurinkovoiman sekä vaikkapa polttokennojen mahdollisuuksia varavoimanlähteenä kannattaisi selvittää. Kesällä 2010 oli pahimmillaan toi-

mimattoman samanaikaisesti yli 1 000 gsm- ja umts-verkon tukiasemaa sekä noin 40 viranomaismatkaviestinverkko Virven tukiasemaa.” (Virve- uutiset 1/2012)

Vaikka Virven tukiasemaverkko on käytetyn taajuusalueen ja suuremman kantaman ansiosta vika sietoisempi kuin kaupallisten toimijoiden, Virven- tukiasemat ovat samoissa mastoissa kuin muidenkin tukiasemat. Virven käyttövarmuus on siten vahvasti yhteydessä yleisen matkapuhelinverkon käyttövarmuuteen. (Erillisverkot.fi)

Suomessa ei ole määritelty selkeästi Virve-vastaavien toimenkuvaa. Virve-vastaava toimii yhteyshenkilönä työyhteisössä ongelmatilanteissa sekä mahdollisesti myös henkilökunnan kouluttajana. Virve-vastaavien toimenkuvaa ollaan kehittämässä. Esimerkiksi Pohjois-Karjalan keskussairaalan Virve-vastaava toimii myös kouluttajana. Koulutus on kolmiportainen. Käytössä on TETRAsim koulutussimulaattori, joka on todettu hyväksi. Virve-vastaava toteaa, että koulutukselle on olemassa selkeä toimintamalli, mutta koulutuksen järjestäminen ei ole kuitenkaan niin yksinkertaista, koska on kysymys ajasta ja rahasta. (Erillisverkot 2011/ Virve-uutiset). HUS:n erityisvastuualueen sosiaali- ja terveystoimen Virve-päällikkö Tomi Pekkonen toteaa, että Virve-vastaavien toimenkuva ei ole tällä hetkellä yhdenmukaista. Virve-vastaavien toimenkuva vaihtelee alueittain, mutta pääpiirteinen tehtävä on laitteiden kunnossapito ja mahdollisesti jonkun asteinen henkilökunnan koulutus. Tulossa on lähiaikoina sisäasiainministeriön ohjeistus Virve-vastaavien toimintaan. (Pekkonen 2011.)

4 Virve-päätelaite koulutus

Terveystoimilaki määrää kunnille ja sairaanhoitopiirien kuntayhtymille velvoitteen, jonka mukaan kuntien on huolehdittava terveydenhuollon henkilöstön riittävästä osallistumisesta täydennyskoulutukseen (Finnlex 2011).

Virve-puhelimen täydennyskoulutusta tarvitaan parantamaan Virven käytön osaamista terveydenhuollossa. Pyrkimyksenä on, että terveydenhuollossa toimiva henkilökunta saisi perusvalmiudet kommunikoida sairaalassa osastojen välillä, sekä yhteydenpidon ylläpitäminen pelastus- ja turvallisuusviranomaisiin. Viranomaismatkaviestinverkko Virve tukee lukuisia palveluita kuten esim. ryhmäpuhelut, joihin käyttäjät voivat osallistua. Järjestelmä huolehtii siitä, että vain yksi käyttäjä pystyy puhumaan kerrallaan. Tätä viestintämuotoa käyttämällä voi esimerkiksi sairaankuljetusyksikkö pyytää lisätietoja potilaasta ja tapahtumista hälytyskeskuksesta. (Hirvonen ym. 2010.)

Mäkelä, Pöntinen ja Virtanen toteavat (2011) opinnäytetyössään, että lisäkoulutusta tarvitaan mm. Virve-puheryhmien käytössä, suuronnettomuustilanteissa sekä arkisten tehtävien kuten puheryhmien oikeaoppiseen käyttöön. TETRAsim-koulutuksen saaneille terveydenhoitajaopis-

kelijoille tehdyn opinnäytetyön mukaan (Pohjola & Jokitalo 2011) yli puolet opiskelijoista oli lisäkoulutuksen kannalla ja lisäksi sitä mieltä, että koulutuksen pitäisi tapahtua opiskelun aikana koulussa.

Pelastusalan opiskelijoiden opetusohjelmaan sisältyy viranomaisradioverkko Virven käyttöä sekä onnettomuus- että muiden vaaratilanteiden hallinnassa TETRAsim-koulutussimulaattorin avulla. EADS-THR880i-päätelaitteen avulla annetaan ajantasaista opetusta ja tapahtumat vastaavat kenttäolosuhteita. TETRAsim-koulutussimulaatio-ohjelma antaa mahdollisuuden harjoitella toimintaa häiritsemättä todellista viranomaisverkkoa. Lisäksi TETRAsim-koulutussimulaattorilla pyritään antamaan valmiudet käyttää Tetra-verkkoa oikeassa toimintaympäristössä. (Holveranta, Laatikainen & Törrönen, 2009.)

Virven täydennyskoulutusta on tarjolla muutamissa Suomen ammattikorkeakouluissa, joista yksi on Laurea-ammattikorkeakoulun Otaniemen yksikkö. Laurea Otaniemen koulutuksen tavoitteena on mahdollistaa viranomaisradioverkon sekä päätelaitteen käytön osaamisen. Koulutus tapahtuu TETRAsim-koulutussimulaattorilla ja EADS-THR880i-päätelaitteella. Tarjolla on räätälöityjä perus-, jatko- ja johtamiskoulutusta. (Laurea 2011.)

Valtioneuvosto asetti vuonna 2004 neuvottelukunnan selvittämään muun muassa sairaanhoitajien koulutukseen kuuluvaa häiriötilanteiden ja poikkeusolojen opetusta ammattikorkeakouluissa terveysalan koulutuksessa (Sosiaali- ja terveysministeriö 2006). Kysely tehtiin 24 ammattikorkeakoulussa ja kyselyyn vastasi 22 ammattikorkeakoulua. Vastanneista 20 ammattikorkeakoulua kertoi perustutkintoihin sisältyvän poikkeusolojen terveydenhuollon opetusta. (Miettinen ym. 2010).

Esimerkkinä laajenevasta Virve-koulutuksesta voidaan pitää Laurea Otaniemen TETRAsim-koulutussimulaattoria ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulun vuonna 2006 hankkimaa TETRAsim-koulutussimulaattoria. (Pidähuolta 2007.)

5 Opinnäytetyön tarkoitus ja tutkimuskysymys

Virve-puhelimen käytön laajeneminen terveydenhuollon alueelle, antaa haasteita myös käytökoulutuksen kehittämiseen. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, millaisia näkemyksiä Virve-vastaavilla on Virven käytöstä päivistysalueella. Tavoitteena on kehittää Virve-päätelaitteen koulutusta Virve-vastaavien näkemysten perusteella työelämässä jo oleville sairaanhoitajille sekä valmistuville sairaanhoitajille.

Opinnäytetyön tutkimuskysymys on:

Miten Virve- koulutusta voidaan kehittää Virve- vastaavien näkemysten perusteella.

6 Opinnäytetyön toteuttaminen

6.1 Tutkimuksen lähestymistapa

Opinnäytetyössämme tarkoituksena on selvittää, millaisia näkemyksiä Virve-vastaavilla on Virven käytöstä päivystys alueella. Käytetty tutkimusmenetelmä on laadullinen eli kvalitatiivinen. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa todellisen elämän ja kokemusten kuvaaminen on keskeistä. Laadullisen tutkimuksen periaatteena on saada tietoa, miksi joku ilmiö tapahtuu ja mitä siitä voidaan päätellä. (Jyväskylän yliopisto, Willberg 2009.) Laadullisilla tutkimusmenetelmillä päästään lähelle niitä merkityksiä, mitä ihmiset antavat tapahtumille ja ilmiöille. (Hirsijärvi & Hurme 2000, 28). Kvalitatiivisessa tutkimuksessa on pyrkimys pikemmin löytää tai paljastaa tosiasioita kuin todentaa jo olemassa olevia väittämiä ja siinä vastataan kysymyksiin mitä, miten, miksi? (Hirsijärvi & Hurme 2010 161). Laadullinen lähestymistapa sopii mielestämme työhömmme hyvin, koska päämääränämme on ihmisten näkemysten kerääminen ja niiden tulkitseminen.

Laadullisessa tutkimuksessa suositetaan ihmistä tiedon keruun instrumenttina ja suositetaan metodeja, jossa tutkittavien näkökulmat pääsevät esille. Kohderyhmä on valittu tarkoituksenmukaisesti. (Hirsijärvi, Remes, Sajavaara 2007, 160.) Laadullisessa tutkimuksessa pyritään pieneneen määrään tapauksia ja niitä analysoidaan perusteellisesti.

6.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusaineiston keruumenetelmänä käytimme teemahaastattelua, joka on lomake- ja avoimen haastattelun välimuoto. Teemahaastattelun avulla keräsimme sellaista aineistoa, jonka pohjalta voitiin luotettavasti tehdä tutkimustamme koskevia päätelmiä. Teemahaastattelua käytetään kun halutaan selvittää vähän tunnettuja ja tiedettyjä asioita. Haastattelu sopii tutkimusmenetelmäksi myös silloin, kun ei tiedetä millaisia vastauksia saadaan tai halutaan syventää tietoja jostakin. (Hirsijärvi & Hurme 2000:35).

Haastattelu on käytetyimpiä tiedonkeruumuotoja. Erityisesti vapaamuotoisten haastattelumenetelmien käyttö on lisääntynyt. Koska haastattelu on hyvin joustava menetelmä, se sopii moniin erilaisiin tutkimustarkoituksiin. Haastattelussa ollaan suorassa kielellisessä vuorovaikutuksessa tutkittavan kanssa. Samoin on mahdollista saada esiin vastausten taustalla olevia motiiveja. (Hirsijärvi & Hurme, 2011. 34.)

Päädymme yksilöhaastatteluihin, joka on yleisin käytetty haastattelumenetelmä. Yksilöhaastattelu sopi mielestämme parhaiten vastaamaan tutkimuskysymyksemme tarpeita. Haastattelu on kaikkein yksinkertaisin ja tehokkain tapa selvittää, mitä joku ajattelee jostakin asiasta

tai minkälaisia kokemuksia hänellä tutkittavasta aihepiiristä on ollut (Aaltola & Valli 2007, 25-27). Haastattelun etuna voidaan pitää sitä, että sen avulla saadaan joustavasti huomioitua haastateltavat, jotka voivat kertoa omista kokemuksistaan. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara, 2008, 200-201). Haastattelun etuna on myös se, että siihen voidaan valita juuri ne henkilöt, joilla on kokemusta ja tietoa tutkittavasta ilmiöstä. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 76). Haastattelu on sosiaalinen puhetilanne. Haastattelijan tutkimuksen kohteena on haastateltavan puheen sisältö (Hirsjärvi & Hurme, 2000, 49 - 52).

Teemahaastattelussa on tiedossa aihepiiri, mutta kysymysten tarkka muoto ja järjestys puuttuvat. (Willberg 2009). Haastattelun lähtökohtana on pyrkimys todelliseen elämän kuvaamiseen ja aineiston keruu tapahtuukin mahdollisimman luonnollisissa ja todellisissa tilanteissa. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 28.) Haastattelun aikana haastattelija voi esittää lisäkysymyksiä ja näin selventää jo saatuja vastauksia.

Teemahaastattelu sopi tämän opinnäytetyön aineistonkeruumenetelmäksi hyvin, koska kyseessä on vähän tutkittu alue ja haastattelijoiden kokemus aiheesta mahdollistaa syventävien kysymysten esittämisen haastattelun edetessä. (Hirsjärvi ym. 2007, 199-200, 203, Hirsjärvi ym 2006, 34-35). Haastattelumme teemoiksi nousivat käyttämästämme viitekehyksestä taustakysymykset, Virve-koulutuksen tarpeellisuus, riittävyys ja sen laatu. Teema-aiheluettelo toimii haastattelutilanteessa muistilistana ja keskustelua ohjaavana kiintopisteenä (Liite 5 teemahaastattelurunko). Teema-alueiden pohjalta voimme syventää ja jatkaa keskustelua niin pitkälle kuin tutkimamme aiheen intressit vaativat. (Hirsjärvi ym. 1995, 42).

Tutkimuskysymyksiimme keräsimme aikaisempien teoriatietojen pohjalta rungon niin, että ne vastaisivat meidän tutkimuskysymyksen tarkoitusta. Haastattelun kuluessa pystyimme tekemään tarkentavia kysymyksiä haastateltaville, joka auttoi meitä saamaan syvällisempää tietoa tutkimuskysymykseen.

Ennen varsinaista haastattelua teimme esihaastattelun oman kurssimme opiskelijoille ja sen tarkoituksena oli testata haastattelurunkoa, aihepiirien sisältöä ja tarkentaa kysymysten muotoilua. Tämä harjaannutti meitä lisäkysymysten muotoilussa. Esihaastattelun avulla voidaan myös kartoittaa haastatteluiden keskimääräistä pituutta. Esihaastattelut ovat olennainen osa tehdessä teemahaastatteluita. (Hirsjärvi ym. 2000, 72.)

6.3 Aineiston hankinta

Opinnäytetyön toteuttamiselle haettiin lupa Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiiriltä (Liite 2 Opinnäytetyön lupahakemus). Opinnäytetyön tutkimusaineiston keruulupa haettiin Jor-

vin, Lohjan ja Länsi-Uudenmaan Tammisaaren sairaaloiden päivystyspoliklinikoilla. Päädyimme näihin sairaaloihin, koska niissä ei ole vastaavaa kartoitusta vielä tehty. HUS erityisvastuualueen sosiaali- ja terveystoimen Virve-päällikkö Tomi Pekkosen mukaan olisi hyvä kartoittaa muitakin kuin pelkästään suuria sairaaloita. (Pekkonen 2011.)

Jorvin sairaala on osa Helsingin seudun yliopistollista keskussairaala ja sairaala kuuluu Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin. Jorvin sairaanhoitoalueen muodostavat Espoo, Kauniainen ja Kirkkonummi. (HUS 2011.) Jorvin sairaalassa on erikoissairaanhoidon ympärivuorokautinen päivystys. Erikoissairaanhoidon päivystykseen tullaan äkillisissä sairastapauksissa lääkärin läheteellä ja hätätapauksissa ilman lähetettä. Lääkäreitä on virka-aikana kymmenen ja päivystysaikana jokaisella erikoisalalla on omat päivystäjät. Terveyskeskuslääkäreitä on virka-aikana yksi potilasvalvonnassa (ei vastaanotto), päivystysaikana on 1-3 terveyskeskus-päivystäjää. Hoitohenkilökuntaa on 74 ja muuta henkilökuntaa on 13. Käyntimäärät ovat yhteensä noin 63 000 käyntiä/vuosi; erikoissairaanhoito noin 29 000 ja terveyskeskus-päivystys noin 34 000 käyntiä. (HUS 2011.)

Lohjan sairaalan päivystyspoliklinikka tarjoaa erikoissairaanhoidon päivystystä kiireellistä apua tarvitseville potilaille ympäri vuorokauden. Hoitoon tullaan päivystysläheteellä sekä välitöntä erikoissairaanhoitotason hoitoa vaativissa tapauksissa myös ilman lähetettä. Erityistason erikoissairaanhoitoa vaativat potilaat on ohjeistettu kuljetettavaksi kohteesta suoraan keskussairaalaan. Lohjan sairaanhoitoalue palvelee palvelusopimusten perusteella Karjaan, Karjalohjan, Karkkilan, Lohjan, Nummi-Pusulan, Siuntion ja Vihdin väestöä. (HUS 2011). Lohjan sairaalassa on käytössä 216 sairaansijaa ja henkilökuntaa on noin 540. Paloniemen sairaalassa on käytössä 64 sairaansijaa ja henkilökuntaa on noin 160 mukaan lukien psykiatrian avohoidon henkilöstö. Sairaala toimii opetussairaalana, ja eri yksiköissä on samaan aikaan hoitoalan ja lääketieteen opiskelijoita käytännön harjoittelussa. (HUS 2011.)

Tammisaarella Länsi-Uudenmaan sairaalan päivystyspoliklinikka tarjoaa erikoissairaanhoidon tason palveluja äkillisesti sairastuneille ja kiireellistä apua tarvitseville potilaille. Lapsipotilaat ohjataan arkipäivisin (klo 8-15) sairaalan lastenpoliklinikalle ja muina aikoina päivystyspoliklinikalle. Hoitoon voi tulla päivystyslähetteen perusteella ja hätätapauksessa myös ilman lähetettä. Arkisin yöaikana Länsi-Uudenmaan sairaalan päivystyspoliklinikka on ainoa päivystävä toimipiste Raaseporin, Inkoon ja Hangon kunnissa. (HUS 2011.)

Haastateltavien valinta suoritettiin päivystysalueiden osastonhoitajien avustuksella, koska valittavien henkilöiden tuli olla jonkinasteisen Virve koulutuksen saaneita, työsuhteessa olevaa hoitohenkilökuntaa. (Liite 3. Toteutuksen lupahakemus). Haastateltavat toimivat omissa toimipisteissään Virve-vastaavina ja heillä oli kokemusta Virve- puhelimen käytöstä.

Haastatteluihin valituille henkilö lähetettiin saatekirje (Liite 4. Haastattelulupahakemus), jossa heitä informoitiin opinnäytetyöstä sekä haastattelusta. Saatekirjeessä kerrottiin opinnäytetyön taustaa ja tarkoitusta. Saatekirjeestä tuli myös ilmi se, että haastattelu nauhoitetaan analysointia varten ja että nauhat hävitetään niiden analysoinnin jälkeen ja haastattelun materiaali käsitellään anonyymisti ja luottamuksellisesti (Liite 4 Haastattelulupahakemus). Haastatteluun osallistuvilta pyysimme kirjallista suostumusta osallistumiselle.

Haastateltujen näkemykset Virve- puhelimen käytöstä päivystysalueella perustui heidän omaan käyttökokemukseensa. Kokemus oli karttunut päivystysalueella heidän toimiessaan, joko päätoimisena tai ns. keikkalaisena. Virve-vastaavana toimiminen päivystysalueella vaihteli kolmen kuukauden (3) ja kahden vuoden (2) välillä. Virve- peruskoulutusta oli saanut yksi haastatteluista, muiden kohdalla saatu koulutus oli annettu työpaikkakoulutuksena. Kaikilla haastatelluilla oli terveydenhuoltoalan koulutus ja he olivat vakinaisessa työsuhteessa. He olivat toimineet päivystysalueella tai vastaavassa toimipaikoissa hoitajina puolitoista(1,5)-kymmenen(10) vuotta. Haastattelut suoritettiin Kesäkuun 2012 aikana, ja ennen haastateltavien lomien alkua.

Suoritimme haastattelut arkipäivisin Virve-vastaaville heidän omalla työpaikalla eli päivystysalueella ja heille sopivana ajankohtana niin, että se ei osunut ruokatunnille tai kahvitauolle. Ajankohta oli ennakkoon sovittu päivystysalueen osastonhoitajan kanssa ja haastateltavien ollessa työvuorossa. Varattu aika haastattelevaa kohden oli noin 30 minuuttia.

Haastateltaville tehtiin aluksi taustakysymyksiä, jotka olivat esim. kuvaile työ- ja koulutushistoriaa, nykyistä työtä ja Virve-vastaavan roolia osastolla. Taustatietojen kuvaaminen auttaa tutkijaa hahmottamaan haastateltavan maailmaa ja siten ymmärtämään, millaista esitietoa, asiantuntemusta ja aihepiiriä koskevaa ymmärrystä vasten haastateltava asioita kuvaa. (Vilka, 2005, 110.)

6.4 Aineiston analyysi

Valitsimme analyysimenetelmäksi laadullisen sisällönanalyysin, joka antaa mahdollisuuden analysoida aineistoa systemaattisesti. Sisällönanalyysin avulla aineisto pyritään saattamaan selkeään ja tiiviiseen muotoon sen antama informaatio kuitenkin säilyttäen ja se perustuu tulkintaan ja loogiseen päättelyyn. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 107-108.) Tavoitteenamme oli aineiston tiivistäminen ja sen avulla asian ymmärtäminen. Tiivistämisen jälkeen pystyimme tulkitsemaan materiaalia paremmin ja löytämään juuri oikeaa tietoa tutkimuskysymykseen vastaamiseen. Analyysivaiheessa pilkoimme, purimme ja kokosimme aineistoa. Järjestimme aineiston selkeään ja tiivistettyyn muotoon, kuitenkin kadottamatta sen antamaa informaatiota. Ensimmäinen tehtävä aineiston keruun jälkeen on saadun aineiston purkaminen. Aineis-

ton purku tapahtuu puhtaaksikirjoittamalla nauhoitettu haastattelu sanasta sanaan eli litteroimalla. (Hirsjärvi & Hurme 2006, 138.)

Litteroinnin aloitimme heti saatuaamme haastattelut valmiiksi, jolloin haastattelut olivat vielä tuoreessa muistissa. Litteroinnilla tarkoitetaan puhutun tekstin saattamista kirjoitettuun muotoon. Kuuntelimme nauhat tarkasti sanasta sanaan useaan kertaan ja kirjoitimme kaikki puhtaaksi. Litteroinnilla pyrimme saamaan aineiston helposti hallittavaan muotoon. Kirjoittamisen jälkeen luimme tekstit useaan otteeseen, perehdyimme niihin ja haimme vastauksia tutkimuskysymykseemme. Aineistolähtöinen sisällönanalyysi jakautuu kolmeen vaiheeseen 1) pelkistäminen 2) ryhmittely 3) teoreettisten käsitteiden luominen (Tuomi & Sarajärvi 2002, 111). Aineiston analyysin ensimmäisessä vaiheessa litteroinnin jälkeen pelkistimme eli redusoinimme aineiston. Lukemalla etsimme pelkistettyjä ilmaisuja ja etsimme olennaista tietoa, jotka vastaavat tutkimuskysymykseen. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108.) Redusoinnin jälkeen ryhmittelimme aineiston eli haimme yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia. Teimme ryhmiä samankaltaista asiaa tarkoittavista lauseista ja muodostimme niistä alaluokkia. Yhdistimme alaluokat etsimällä vastauksista yhtäläisyyksiä ja muodostimme niistä yläluokkia. Yläluokkien yhdistämisen jälkeen muodostimme kokoavan käsitteen. (Liite 8).

7 Tutkimustulokset

7.1 Näkemyksiä Virven-päätelaitteen käytöstä päivystysalueella

Virve-vastaavat kertoivat, että Virve- puhelimen käyttö päivystysalueilla on hyvin vähäistä ja vaihtelevaa. Käyttäessään Virve-puhelinta hoitohenkilökunta kokee itsensä epävarmaksi. Haastateltavien mielestä puutteellinen koulutus on osaksi syynä tähän. Virve-vastaavat olivat yksimielisiä kysymyksessä, jossa käsiteltiin Virve-puhelimen käyttöä sairaaloiden sisäisessä viestinnässä. Virve-puhelimen käyttöä sisäisessä liikenteessä ei juuri ole. Päivystysalueilla, joilla haastateltavat toimivat ei Virve-puhelinta myöskään käytetä yhteyden pitämiseen eri viranomaisten kanssa. Vain yksi kertoi, että osa potilaista tehtävistä ennakoilmoituksista tulee Virven kautta. Sairaalan tulevat ennakoilmoitukset ovat useimmiten Gsm-verkon kautta tulevia puheluita, koska se järjestelmä tunnetaan entuudestaan ja siihen luotetaan. Kaikki haastateltavat kokivat henkilökunnan tarvitsevan lisää koulutusta ja harjoittelua Virve-puhelimen käytössä. Yksi haastateltava oli saanut viime aikoina koulutusta, jonka hän oli kokenut hyväksi ja tarpeelliseksi.

”resursseja on käyttää, mutta ei käytetä”

”käyttö vaihteleva /vähäinen”

”ei ole ollut isompia käytännön kokemuksia, vain yhteistyöharjoituksia”

Kaikki haastateltavat kokivat Virven hyväksi ja toimivaksi, silloin kun sitä käytetään

” . hyvää, että sillä pääsee läpi”

7.2 Näkemyksiä Virve-koulutuksesta

Haastatteluista tuli ilmi, Virve-peruskoulutuksen tarpeellisuus päivystysalueen hoitohenkilökunnalle. Kaksi haastateltavaa koki Virve-vastaaville suunnatun koulutuksen olevan tarpeen, jolloin työpaikkakoulutusta voitaisiin ylläpitää päivystysalueilla. Koulutuksen tulisi olla käytännön läheistä ja sairaalan tarpeita vastaavaa. Yksi haastateltava kertoi, että koulutus tulisi liittää sairaalakohtaisiin päivittäistoimintojen harjoitteisiin. Haastateltavien mielestä kouluttajan olisi hyvä olla Virve-puhelinta käytännössä käyttänyt henkilö ja joka tulisi kouluttamaan työympäristöön. Virve-vastaavien haastatteluista kävi ilmi, että kouluttajan olisi hyvä olla ulkopuolinen henkilö, koska esimiehet koettiin liian kiireiseksi järjestämään koulutusta. Virve-vastaavien mielestä heille suunnattu koulutus tulisi olla valmis koulutuspaketti, ja se olisi yhtenäinen kaikille Virve-vastaaville.

”käyttökokemusta saatava lisää ”-” käytännön läheistä harjoittelua”

”olisi hyvä olla koulutus vastaaville” - ”kouluttajan tulisi olla Virve-puhelinta käytännössä käyttänyt henkilö”

”valmis koulutusmalli Virve-vastaaville.” - ”..ulkopuolinen kouluttaja, esimiehille ei aikaa”

7.3 Virve-päätelaitteen koulutuksen kehittäminen

Virve-vastaavan asiantuntijuuden koettiin muodostuvan riittävästä ja sairaalan tarpeita vastaavasta koulutuksesta. Tämän antaisi valmiuden ohjeistaa muita Virve-puhelimen käyttäjiä. Virve-puhelimen käyttö sairaaloiden sisällä, antaa käyttökokemuksia sen käytöstä, joka luo varmuutta käyttäjien keskuudessa. Kaikki haastateltavat kertoivat kaipaavansa enemmän yhteisharjoituksia eri viranomaisten kanssa jotta Virveä voitaisiin hyödyntää enemmän käytännössä.

”lisää harjoittelua, kun maksetaan Virve- puhelimista, niin pitäisi hyödyntää paremmin”

”Virve- vastaaville koulutus joka vastaa sairaalan tarpeita, niin muodostuu asiantuntijuus”

8 Pohdinta

8.1 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tarkoituksena oli selvittää, miten Virve-koulutusta voidaan kehittää Virve-vastaavien näkemysten perusteella sairaaloiden päivystysalueella

Tämän opinnäytetyön aiheen valinta nousi työelämän tarpeista. Opinnäytetyömme tarkoituksena oli selvittää, millaisia näkemyksiä Virve-vastaavilla on Virven käytöstä päivystysalueella. Aloittaessamme opinnäytetyömme olimme tietoisia Virve-tutkimusten vähydestä, joka liittyi valittuun aiheeseemme. Virve-puhelimesta ja sen käytöstä päivystysalueilla on aikaisemmin tehty tutkimuksia, mutta ei kuitenkaan Virve-vastaavien näkemyksistä. Haastateltavien valintaan kiinnitettiin erityistä huomiota, jotta saisimme juuri niiden henkilöiden näkemyksiä, joilla on syvällistä tietoa tutkimusaiheesta. Haastatelluista kaikilla oli vankka kokemus Virve-puhelimen käytöstä, jonka he olivat saaneet oman toimen ohella toimiessaan terveydenhuollon ammattilaisina.

Ennen haastatteluita lähetimme osallistujille saatekirjeen (Liite 4 Haastattelulupahakemus), jossa pyysimme Virve-vastaavien suostumusta osallistua haastatteluun. Kerroimme saatekirjeessä tutkimuksen tarkoituksesta ja että haastattelu tullaan nauhoittamaan. Ennen haastattelujen alkua selvitimme heidän vapaaehtoisuutensa osallistumiseen ja kertosimme tutkimuksen tarkoituksen. Varmistimme haastateltavilta että olivat tietoisia haastattelujen nauhoittamisesta sekä siitä että aineistoa käsitellään luottamuksellisesti. Olimme testanneet nauhereita oman opiskelijaryhmämme esihaastattelutilanteessa ja varmistaneet niiden toimivuuden. Esihaastattelussa saimme arvokasta tietoa esim. teemahaastattelurungon toimivuudesta ja haastattelun pituudesta käytännössä. Kerroimme saatekirjeessä myös, että nauhoitteet hävitetään heti aineiston purkamisen jälkeen. Kerroimme saatekirjeessä myös, että haastateltavalla on oikeus keskeyttää haastattelu millä hetkellä hyvänsä, jos hän tuntee sen tarpeelliseksi. Arvioitu haastattelu-aika, noin 30 minuuttia, oli myös haastateltavien tiedossa.

Haastattelupaikaksi valitsimme rauhallisen ja turvallisen paikan, jossa haastateltavan kanssa syntyi katsekontakti ja häntä ei kesken haastattelun häiritty (Hirsijärvi & Hurme 2006, 74.) Otimme huomioon myös haastattelun ajankohdan ja sovimme jokaisen päivystysalueen osastonhoitajan kanssa, että haastattelut tehdään ennen kesälomakauden alkua. Teimme haastattelut aamupäivisin osastonhoitajan toivomuksesta, koska silloin oli eniten hoitohenkilökuntaa työvuoroissa ja Virve-vastaavana toimivalle oli mahdollista osallistua haastatteluihin häiriöittä. Käytössämme oli rauhallinen huone, jota päivystyksen toiminta ei häirinnyt. Ennen varsinaista haastattelua keskustelimme haastateltavien kanssa ja esittelimme itsemme. Haastattelut sujuivat rennosti ja hyvässä hengessä teemahaastattelu rungon mukaan (Liite 5). Haastat-

telijoiden tietämys ja kokemus aiheesta loi hyvän pohjan haastatteluiden tekoon ja rentoutti ilmapiiriä molemmiin puolin. Haastattelun lopussa Virve-vastaava sai vapaasti kertoa näkemyksiään Virve-puhelimesta. Virve-vastaavien näkemykset nousivat esille heidän omista kokemuksistaan, joka mielestämme antaa luotettavaa tietoa tutkimuskysymykseemme. Vapaan osuuden runsas keskustelu vahvisti useita jo haastattelussa tulleita näkemyksiä. Haastatteluiden litteroinnin teimme itse heti haastatteluiden jälkeen. Litteroinnin jälkeen hävitimme aineiston välittömästi. Aineiston välittömällä hävittämisellä varmistimme haastateltavien salassapitoa. Litteroinnin jälkeen aloitimme välittömästi aineiston analysoinnin, kun haastattelut olivat vielä tuoreessa muistissa.

Hankittua tietoa käsitellään luottamuksellisesta ja anonymiteettiä kunnioittaen. Opinnäytetyön luotettavuutta lisäsi opinnäytetyön tekijöiden tarkka selostus opinnäytetyön toteuttamisen vaiheista. (Hirsjärvi, 2009, 232). Laadullisella tutkimusmenetelmällä tehdyssä tutkimuksessa ei voida pitää tutkimuksen toteuttamista ja tutkimuksen luotettavuutta toisistaan erillisenä tapahtumana. (Vilkka, 2005. 158-159)

Olemme pyrkineet noudattamaan mahdollisimman tarkasti Laurea-ammattikorkeakoulu tutkimuseettisiä ohjeita ja hyvää tieteellistä käytäntöä. Tiedon hankinnassa sekä aineiston käsittelyssä olemme pyrkineet totuudenmukaisuuteen, huolellisuuteen ja tarkkavaisuuteen. Kaikki haastattelut ovat sanantarkasti kirjattu litterointi vaiheessa, niin kuin ne on esitetty. Muiden tutkijoiden tekemästä työstä olemme tehneet merkinnät lähteisiin. Opinnäytetyössä eettisyys huomioitiin koko työn aikana. Eettisyys ilmenee rehellisyytenä, noudattamalla yleistä huolellisuutta ja kunnioittamalla muita tutkijoita ja lähteitä. Eettisyyttä on myös vaitiolo- sekä salassapitovelvollisuuden noudattaminen kaikissa tutkimuksissa, jolloin ei mainita tutkimukseen osallistujien nimiä, ilman heidän oma suostumustaan, kunnioittamalla ihmisarvoa ja ihmisten itsemääräämisoikeutta. (Hirsjärvi 2007, 25).

Olemme pyrkineet lisäämään teoreettisen viitekehyksen luotettavuutta etsimällä paljon tuoreita tutkimuksia aiheesta niin kotimaasta kuin ulkomailtakin.

Kaikkia saamiamme tietoja olemme koko tutkimuksen ajan käsitelleet luottamuksellisesti ja varjelleet tarkasti haastateltavien anonymiteettiä. Opinnäytetyön raportoinnissa on otettu huomioon haastateltujen anonymiteetti (Henkilötietolaki 1999/523.)

8.2 Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset

Opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää miten Virve-koulutusta voidaan kehittää Virve-vastaavien näkemysten perusteella päivistysalueella. Saamalla tiedoilla voitaisiin tulevaisuudessa kehittää Virve-koulutusta jo työssä oleville sairaanhoitajille sekä valmistuville sairaanhoitajille.

Terveysthuollon ammattihenkilöiden edellytetään hallitsevan Virve-puhelimen käytön. Tehdyn selvityksen mukaan Virve-peruskoulutus tulisi olla osa terveydenhuollon opetusta.

Tuloksissa tuli esille Virve-puhelimen käytön vähyys jokapäiväisessä työssä kaikissa niissä sairaaloiden päivystyksissä, jotka osallistuivat tähän tutkimukseen. Syynä oli koulutuksen ja käyttöharjoittelun puuttuminen henkilökunnan keskuudessa. Tuloksista ilmeni selkeästi, että Virve-puhelimen käyttökoulutusta kaivataan ja sen sisällön tulisi olla käytännön läheistä. Virve-vastaavat kaipasivat nimeen omaan heille räätälöityä koulutusta, joka antaisi valmiudet muiden kouluttamiseen. Haastateltavat kertoivat, että vaikka resursseja on käyttää Virve-puhelinta, niin sitä ei juurikaan käytetä. Voidaankin miettiä, miten Virve-puhelimen käyttöä voitaisiin lisätä. Lisääntyneellä käytöllä Virve tulisi tutummaksi ja sen ominaisuuksista päästäisiin paremmin hyötymään.

Tutkimustulosten avulla on mahdollista kehittää ja luoda uusia koulutusmenetelmiä, nykyisille ja tuleville sairaanhoitajille. Tutkimuksella oli osaltaan tarkoitus luoda huomiota Virve-puhelimen olemassaolosta päivystysalueilla ja innostaa henkilökuntaa osallistumaan Virve-puhelimen käyttökoulutukseen.

Opinnäytetyömme aihetta valittaessa Virve-hanke tuntui varsin kiinnostavalta, koska Virve oli tuttu kummallekin pitkän käyttökokemuksen kautta. Aiheeseen paneutuessa syvemmin ja opinnäytetyöprosessin tullessa tutummaksi alkoikin selvitä aiheen olevan varsin haasteellinen. Aikaisemmin vähän tutkittu ja suhteellisen tuntematon aihe muodosti työn vaativaksi. Teoreettisen viitekehyksen muodostaminen vaati paljon työtä, koska tutkittua tietoa aiheesta löytyy vähän. Teoreettisen vaiheen jälkeen työ alkoi edetä ripeämmin ja loppujen lopuksi pääsimme mielestämme tavoitteeseen, saimme vastauksen tutkimuskysymykseemme Miten Virve-koulutusta voidaan kehittää Virve-vastaavien näkemysten perusteella.

8.3 Kehittämishaasteet

Vaikka haastateltavia oli pieni määrä, tutkimustulokset olivat selkeän samansuuntaiset. Haastateltavien näkemykset Virven käytöstä päivystysympäristössä kertoo, että sairaaloissa, joissa haastattelut tehtiin, Virve-puhelinta ei juurikaan käytetä ja koulutus koetaan tarpeelliseksi.

Haastatteluissa tuli ilmi, että koulutus tulisi olla mahdollisimman käytännön läheistä ja juuri sairaalaoiloihin suunniteltua. Haasteet näemmekin olevan juuri sairaalaympäristöön kehitettävän koulutuksen kehittämisessä. Näemmekin kehittämishaasteeksi yhtenäisen Virve-vastaaville suunnitellun koulutuksen kehittämisen. Koulutuksen tulisi olla käytännönläheistä ja sitä tulisi olla riittävän usein, jotta saataisiin varmuutta Virve-puhelimen päivittäiseen käyttöön. Liittämällä Virve-puhelimen käyttöön päivittäiset viestintätoiminnot sairaalassa

toimivien yksiköiden välillä, parannetaan sisäistä viestintää ja hoitohenkilökunnan asiantuntijuutta. Samalla on myös tulevaisuudessa mahdollista kehittää Virve-vastaaville oma koulutus, joka edesauttaa heidän toimintaansa antaessaan ohjeistusta muulle hoitohenkilökunnalle.

Tätä opinnäytetyötä voidaan käyttää suunniteltaessa ja toteutettaessa Virve-peruskoulutusta sekä Virve-vastaaville suunnattua erityiskoulutusta.

Lähteet

Kirjallisuus

- Aaltola, J. & Valli, R. 2007. Ikkunoita tutkimusmetodeihin. virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS Kustannus. 25 – 27.
- Castren, M. Aalto, S. Rantala, E. Sopanen, P. & Westergård, A. 2009. Ensihoidosta päivystyspoliklinikalle. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit.
- Helveranta, K. Laatikainen, T. & Törrönen, R. 2009. Simulaatio-oppimisen perusteet pelastusopistolla. Opinnäytetyö. Tampereen ammattikorkeakoulu
- Hirsjärvi S. & Hurme, H. 2000, Tutkimushaastattelu teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino. 28, 49-52, 72, 145-150.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2006, Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö Helsinki: Yliopistopaino. 34-35.
- Hirsjärvi S & Hurme, H. 2006, Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö Helsinki: Yliopistopaino. 74.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2011, Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö Tallinna Raamattutrukikoda 34, 161.
- Hirsjärvi, S. Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi. 24-25, 160.
- Hirsjärvi, S. Remes, P. & Sajavaara, P. 2010. Tutki ja Kirjoita. Helsinki: Tammi 161, 200-201, 232.
- Kananen, J. 2008 Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Ammattikorkeakoulu. Jyväskylä. 94
- Miettinen, M. Nikkanen, J. & Remes, V. 2010. Virve-koulutus valmistuville sairaanhoitajille. Opinnäytetyö. Diakonia ammattikorkeakoulu. Pieksämäki.
- Ojanen, M. 2007. Virve-viranomaisradioverkon käyttö päivystävien sairaaloiden ensiapupoliklinikoilla. Opinnäytetyö. Hämeen ammattikorkeakoulu. Lahti
- Syrjälä, L. Ahonen, S. Syrjäläinen, E. & Saari, S. 1994 Laadullisen tutkimuksen työtapoja. Helsinki: Kirjayhtymä. 92, 163
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi. 93, 110-111, 135-138
- Tuomi, J. Sarajärvi, A. 2009 Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi. 73, 107-108, 125-132, 135.
- Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi. 25, 110, 158-159.
- Puhelinhaastattelu Virve-vastaavien toimenkuva. Pekkonen. T. Suoritettu 12.12.2011

Internet-lähteet:

Dinkom 2011. Luettu 10.1.2012

<http://www.dinkom.no/default.asp?pub=0&sub=9&labb=no>

Mäkelä Elina, Pöntinen Kari, & Virtanen Kari, 2011. Ensihoitojärjestelmän ja viranomaisyhteistyön teoreettinen hallinta. Luettu 5.2.2012

http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/38572/makela_elina_pontinen_kari_virtanen_petri.pdf?sequence=1

Erillisverkot.fi Luettu 5.2.2012

http://www.erillisverkot.fi/public/files/VIRVE-utiste%201_11-WWW.pdf

Erillisverkot.fi Luettu 10.6.2012

http://www.erillisverkot.fi/public/files/2012_1_VIRVE-utiset_web.pdf

Erillisverkot.fi Luettu 10.6.2012

http://www.erillisverkot.fi/public/files/EV0212_aukeamat-WWW-HQ.pdf

Finlex 1999. Henkilötietolaki. Luettu 15.1.2011

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990523>

Finlex 2010. Terveystietolaki. Luettu 15.10.2011

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326>

Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiiri. Luettu 16.1.2011

<http://www.hus.fi/default.asp?path=1,32,660,546,570,1147>

<http://www.hus.fi/default.asp?path=1,32,660,546,965,5686>

<http://www.hus.fi/default.asp?path=1,32,660,546,964>

Hillner-Ikonen, A. 1999. Laadullisen sisällön analyysi. Tampereen Yliopisto. Luettu 16.5.2011

<http://www.uta.fi/laitokset/hoito/wwwoppimateriaali/luku5f.html>

Hirvonen, N. Villanen, S. 2010. Opinnäytetyö. Savonia ammattikorkeakoulu. Luettu

17.11.2011

<https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/12675/theseuspalautus.pdf?sequence=1>

Willberg, E. 2009 Laadullisen aineiston luotettavuus. Kasvatustieteiden laitos. Luettu 17.11.2011

<https://www.jyu.fi/edu/laitokset/eri/opiskelu/opiskelu-info/prosem/laadullinen>

Laurel-ammattikorkeakoulu 2011. Luettu 12.12.2011

http://www.laurea.fi/fi/otaniemi/Documents/Virve_koulutus_esite.pdf

<http://www.laurea.fi/fi/otaniemi/opiskelu/taydennyskoulutus/virve-koulutus/Sivut/default.aspx>

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap 2011. Tulostettu 15.4.2011

<https://www.msb.se/sv/Produkter--tjanster/RAKEL/Vara-kunder/Statliga-myndigheter/>

<https://www.msb.se/sv/Produkter--tjanster/RAKEL/Vara-kunder/Landsting-och-regioner/>

<https://www.msb.se/sv/Produkter--tjanster/RAKEL/Vara-kunder/Lansstyrelser/>

<https://www.msb.se/sv/Produkter--tjanster/RAKEL/Vara-kunder/Kommuner>

<https://www.msb.se/sv/Produkter--tjanster/RAKEL/Om-Rakel/Bakgrund/>

Pidä huolta lehti 2007. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Virve-koulutus. Luettu 1.2.2011
<http://www.pidahuolta.com/lehdet/2007-1/2007>

Samverkan 112. Luettu 29.3.2011
<http://www.s112.se/archives/articles/45?PHPSESSID=a2359ce9aca3a80c7149da9a2...>

Sikkerhedsnet. 2011 Luettu 10.1.2012
<http://www.sikkerhedsnet.dk/om+sine>

Sisäasiainministeriön pelastusosasto 2011. Luettu 15.1.2011
<http://www.pelastustoimi.fi/artikkelit/4551>

Sosiaali- ja terveysministeriö 2006. Luettu 15.1.2011
<http://pre20090115.stm.fi/ms1145519776525/passthru.pdf>

Suomen Erillisverkot Oy 2010. Luettu 12.1.2011
http://www.erillisverkot.fi/public/files/VIRVE_uutiset_3.10_nettti.pdf
http://www.erillisverkot.fi/suomen_erillisverkot_oy/tiedotteet/erillisverkot_testaa_nopeaa_tetra-dataratkaisua_ensimmaisena_maailmassa/163/
http://www.virve.com/suomen_erillisverkot_oy/asiakascase/turvallisuutta_huvin_vuoksi/156
http://www.erillisverkot.fi/public/files/2012_1_VIRVE-uutiset_web.pdf

Suomen Erillisverkot Oy 2011 Luettu 19.12.2011
http://www.erillisverkot.fi/suomen_erillisverkot_oy/asiakascase/virve_viesti_vakuuttavasti/154/

Pohjola. Hanne, & Jokitalo. Elina, 2011. Virve- päätelaitteen käytön osaamisen kehittyminen simulaatio-opetuksen avulla. Opinnäytetyö. Laurea ammattikorkeakoulu. Luettu 5.2.2012.
https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/38725/Pohjola_Hanne.pdf?sequence=1

Liitteet

Liite 1 Opinnäytetyön aikataulu

Tutkimussuunnitelman valmistuminen helmikuu 2012

Tutkimusluvan saaminen maaliskuu 2012

Esihaastatteluiden ja haastatteluiden teko huhtikuu 2012

Tutkimusten analysointi touko- ja kesäkuu 2012

Opinnäytetyön valmistuminen marraskuu 2012

Liite 2 Opinnäytetyön lupahakemus

Sairaanhoitaja-opiskelijat

Rune Nordling, rune.nordling@laurea.fi p.0405541477

Aki Pollari, aki.pollari@laurea.fi p.0405471303

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

Arvoisa opinnäytetyön tutkimusluvan myöntäjä,

Olemme sairaanhoitaja-opiskelijoita Laurea-ammattikorkeakoulusta ja olemme tekemässä opinnäytetyötä viranomaisradioverkko Virvestä. Opinnäytetyömme tarkoituksena on selvittää millaisia näkemyksiä Virve- vastaavilla on Virven käytöstä, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuuluvien Jorvin sairaalan, Lohjan sairaalan ja Tammisaaren sairaalan päivystysalueilla. Opinnäytetyön tavoitteena kehittää Virve- koulutusta. Saatujen tietojen avulla voidaan suunnitella Virve-koulutusta työelämässä jo oleville sairaanhoitajille sekä valmistuville sairaanhoitajille.

Tiedonkeruumenetelmänä käyttämämme teemahaastattelua. Haastattelut tullaan tekemään Jorvin, Lohjan ja Tammisaaren sairaaloiden päivystysalueen Virve- vastaaville. Haastateltavilla tulee olla Virve-puhelimen käyttökokemusta päivystysympäristössä. Tutkimusluvan saamisen jälkeen otamme yhteyttä em. päivystysalueiden osastonhoitajiin ja yhteistyössä heidän kanssa valitsemme haastateltavat.

Haastatteluun osallistuvilta henkilöiltä pyydetään kirjallinen suostumus haastatteluun ja haastattelun nauhoittamiseen. Haastattelumateriaali käsitellään anonymisti ja luottamuksellisesti ja nauhoitteet tullaan hävittämään niiden analysoinnin jälkeen. Vastaajien antamat tiedot ovat luottamuksellisia ja heidän henkilöllisyys ei paljastu tutkimuksen missään vaiheessa.

Kunnioittaen

Rune Nordling
rune.nordling@laurea.fi
040-5541477

Aki Pollari
aki.pollari@laurea.fi
040-5471303

Opinnäytetyön ohjaavina opettajina ovat

TtM
Liisa Haarlaa

TtM
Tiina Mäkelä

Liite 3 Toteutuksen lupahakemus

Sairaanhoitaja-opiskelijat

Rune Nordling, rune.nordling@laurea.fi p.0405541477

Aki Pollari, aki.pollari@laurea.fi p.0405471303

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

Arvoisa osastonhoitaja,

Olemme sairaanhoitajaopiskelijoita Laurea-ammattikorkeakoulusta ja olemme tekemässä opinnäytetyötä viranomaisradioverkko Virvestä. Opinnäytetyömme tarkoituksena on selvittää millaisia näkemyksiä Virve- vastaavilla on Virven käytöstä, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuuluvien Jorvin sairaalan, Lohjan sairaalan ja Tammisaaren sairaalan päivystysalueilla. Opinnäytetyön tavoitteena kehittää Virve- koulutusta. Saatujen tietojen avulla voidaan suunnitella Virve-koulutusta työelämässä jo oleville sairaanhoitajille sekä valmistuville sairaanhoitajille.

Haastattelukohteita olisivat Jorvin, Lohjan ja Tammisaaren sairaaloiden päivystysalueen Virve-vastaavat. Toivomme löytävämme teidän avustuksella yhden(1) haastateltavan, joka toimii päivystysalueen Virve vastaavana. Haastatteluun valittavilla henkilöillä tulee olla työpaikkakoulutus tai peruskoulutus Virven- puhelimen käyttöön ja kokemusta siitä päivystysalueella. Haastatteluun osallistuvilta henkilöiltä pyydetään kirjallinen suostumus. Vastaajien antamat tiedot ovat luottamuksellisia ja heidän henkilöllisyytensä ei paljastu tutkimuksen missään vaiheessa.

Haastattelut on tarkoitus suorittaa kevään 2012 aikana. Haastatteluun kuluva aika on n.30 minuuttia ja se tehdään haastateltavan työpaikalla.

Kunnioittaen

Rune Nordling

rune.nordling@laurea.fi

Aki Pollari

aki.pollari@laurea.fi

Liite 4 Haastattelulupahakemus

Sairaanhoitaja-opiskelijat

Rune Nordling, rune.nordling@laurea.fi p.0405541477

Aki Pollari, aki.pollari@laurea.fi p.0405471303

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

Arvoisa haastateltava,

Olemme sairaanhoitaja-opiskelijoita Laurea-ammattikorkeakoulusta ja olemme tekemässä opinnäytetyötä viranomaisradioverkko Virvestä. Opinnäytetyömme tarkoituksena on selvittää millaisia näkemyksiä Virve- vastaavilla on Virven käytöstä, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuuluvien Jorvin sairaalan, Lohjan sairaalan ja Tammisaaren sairaalan päivystysalueilla. Opinnäytetyön tavoitteena kehittää Virve- koulutusta. Saatujen tietojen avulla voidaan suunnitella Virve-koulutusta työelämässä jo oleville sairaanhoitajille sekä valmistuville sairaanhoitajille

Pyydämme suostumustanne haastatteluun, joka suoritetaan Jorvin, Lohjan ja Tammisaaren sairaaloiden päivystysalueen Virve-vastaaville. Haastattelu nauhoitetaan analysointia varten ja sen kesto on 30 min. Haastattelun materiaali käsitellään anonyymisti ja luottamuksellisesti ja kaikki nauhoitteet tullaan hävittämään niiden analysoinnin jälkeen. Haastateltavalla on oikeus keskeyttää haastattelu.

Haastateltavan antamat tiedot ovat luottamuksellisia ja heidän henkilöllisyys ei paljastu tutkimuksen missään vaiheessa. Haastattelu suoritetaan kevään 2012 aikana. Kunnioittaen

Rune Nordling

rune.nordling@laurea.fi

Aki Pollari

aki.pollari@laurea.fi

Olen tutustunut edellä olevaan haastattelulupahakemukseen ja suostun haastatteluun.

Paikka ja pvm.

Liite 5 Teemahaastattelurunko

Taustatiedot,

koulutus, kuinka pitkään toiminut päivystysalueella.

Näkemyksiä Virven käytöstä päivystysalueella,

-millaisena näkee Virven käytön päivystysalueella

Näkemyksiä Virven käyttökoulutuksesta

- milloin ja missä saanut koulutuksen Virve-puhelimen käyttöön.
- näkeekö koulutuksen Virve-puhelimen käyttöön olevan tarpeellista.
- näkeekö saamansa koulutuksen soveltuneen päivystysympäristön tarpeisiin.
- näkeekö tarvetta kertauskoulutukseen.

Virve päätelaitteen koulutuksen kehittäminen

- näkeekö omien teoria tietojen olevan riittävät Virve-puhelimen käyttöön päivystysalueella.
- näkeekö käytännön taidot riittäviksi Virve-puhelimen käyttöön päivystysalueella.
- millaisen koulutuksen näkisi riittäväksi päivystysalueen tarpeisiin.
- näkeekö saaneensa laadukasta koulutusta päivystys ympäristössä tapahtuvaan Virve-puhelimen käyttöön.
- millä tavalla näkisi koulutuksen laadun olevan parannettavissa.

Liite 6 Hyväksytty lupahakemus

HELSINGIN JA UUDENMAAN
SAIRAANHOITOPIIRI
Yhtymähallinto

TUTKIMUSLUVAN MYÖNTÄMINEN 1 (2)

§ 6
16.04.2012

Hakijat	Projektisuunnittelija Tomi Pekkonen Opiskelijat Rune Nordling ja Aki Pollari
Esittelijä	Kehittämispäällikkö Riitta Meretoja
Asia	LUVAN MYÖNTÄMINEN "PÄIVYSTYSALUEEN VIRVE-VASTAAVIEN NÄKEMYKSIÄ VIRVEN KÄYTÖSTÄ" -HAASTATELUTUTKIMUKSEN SUORITTAMISEEN
Perustelut, tutkimuksen tarkoitus ja menettelyt	<p>Kvalitatiivinen haastattelututkimus tehdään hoitotyön koulutusohjelmaan liittyvänä opinnäytteenä Laurea-ammattikorkeakouluun. Tarkoituksena on selvittää Virve-vastaavien näkemyksiä Virven käytöstä ja kehittää Virve-koulutusta. Opinnäytetyön tekijöinä toimivat opiskelijat Rune Nordling ja Aki Pollari ja opinnäytetöitä ohjaavat lehtorit Liisa Haarlaa ja Tiina Mäkelä. Tutkimuksesta vastaavana henkilönä toimii projektisuunnittelija Tomi Pekkonen.</p> <p>Tutkimuksen otos kohdistuu HYKS-sairaanhoitoalueen Medisiinisen tulosyksikön sekä Lohjan ja Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueiden Virve-vastaavina työskenteleviin sairaanhoitajiin. Tutkimuksen tekijät toimittavat haastatteluun liittyvän saatekirjeen tutkimuksen yhdyshenkilöinä toimiville osastonhoitajille, jotka jakavat ne tutkimuksen kohdejoukolle. Henkilökunnan vapaaehtoinen osallistuminen tutkimukseen toteutuu, kun he päättävät osallistua tai olla osallistumatta haastattelututkimukseen. Tutkimus käsittelee vastaukset anonyymeinä eikä tarvitse henkilökisteriä.</p> <p>Tutkimus ei aiheuta haastattelun ohella suoritteita eikä merkityksellisiä kuluja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille, koska tutkimus suoritetaan Laurea-ammattikorkeakoulun resurssein. Sen vuoksi tutkimukselle ei esitetä lupahakemuksen yhteydessä erillistä budjettia.</p>
Muut ehdot	Olen tutustunut tutkimussuunnitelmaan ja tutkimuksen toteutustapaan. Tutkijat ovat esittäneet tutkimussuunnitelman ja tiedot tutkimuksen kulusta. Pidän tutkimuksen suorittamista perusteltuna.
Päätös	<p>Edellä olevan mukaan päätän, että Tomi Pekkosen ja opiskelijoille Rune Nordling ja Aki Pollari myönnetään lupa edellä perustellun mukaisesti ottaa yhteys HUS:n henkilökuntaan ja suorittaa haastattelututkimus.</p> <p>Tutkimuslupa on voimassa vuoden 2012 loppuun saakka Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä. Tutkimusluvan saajia pyydetään toimittamaan tutkimusraportti tutkimusluvan myöntäjälle.</p>
Sovelletut oikeusohjeet	HUS, yleiskirjeet 22/2000 ja 4/2002
Päätösvalian peruste	HUS, johtajayliääkärin ohje 1/2010
Lisätietojen antajat	Kehittämispäällikkö Riitta Meretoja, riitta.meretoja@hus.fi, (09) 471 73902 Johdon assistentti Lauri Ihari, lauri.ihari@hus.fi, (09) 471 71209

HELSINGIN JA UUDENMAAN
SAIRAANHOITOPUORI
Yhtymähallinto

TUTKIMUSLUVAN MYÖNTÄMINEN 2 (2)

§ 6
16.04.2012

Lasse Viinikka
HUS-kuntayhtymän tutkimusjohtaja

LIITE

Oikaisuvaatimusohje

JAKELU

Projektisuunnittelija Tomi Pekkonen
Opiskelijat Rune Nordling ja Aki Pollari
HYKS Medisiinisen tulosyksikön toimialajohtaja
Lohjan ja Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueiden johtajat
Kehittämispäällikkö Riitta Meretoja
Ylilääkäri Ari Lindqvist

Lähetetty tiedoksi

20.4.2012

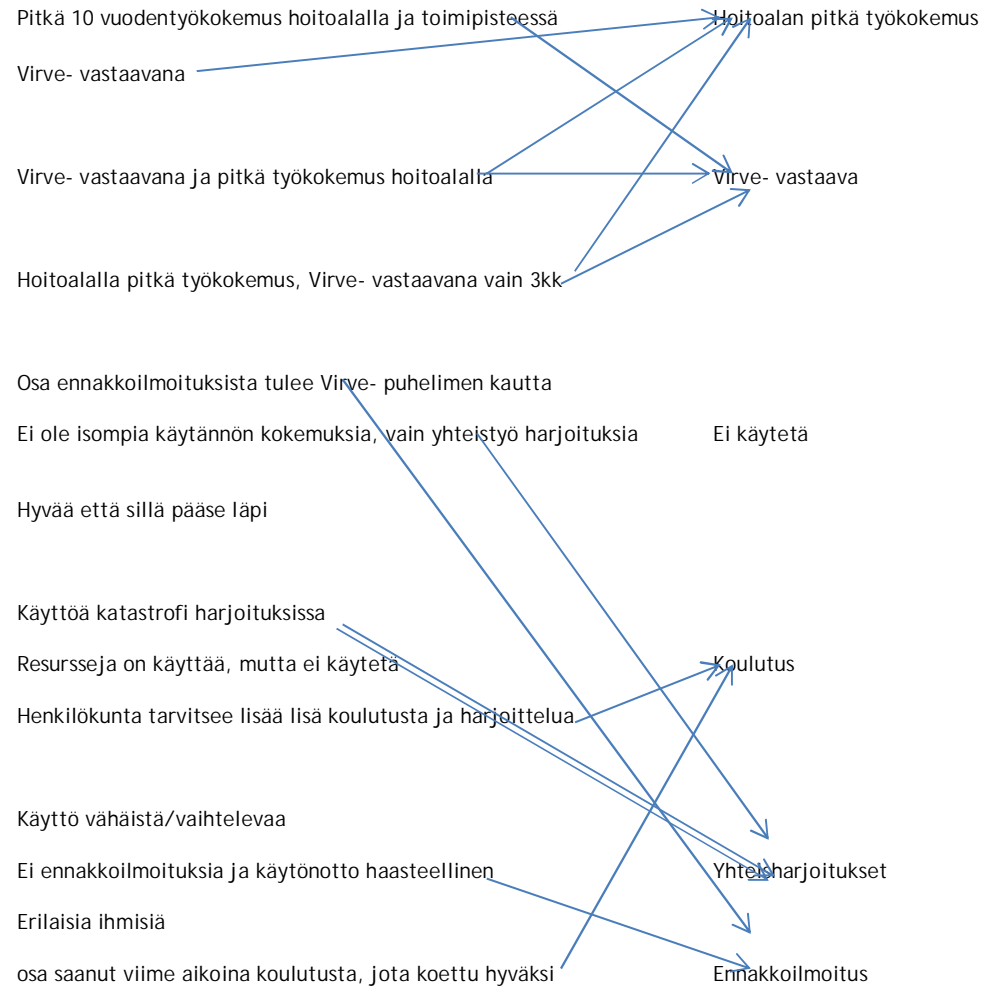
Liite 7 Analysointi

Kysymys	Työ ja koulutushistoria Nykyinen työ ja Virve-vastaavan rooli osastolla.	Millaaisia näkemyksiä sinulla on Virven käytöstä päivystysalueella.	Miten mielestäsi Virve koulutusta voidaan kehittää aikaisempien näkemysten perusteella	Vapaa osuus:-mitä muuta haluaisit kertoa Virvestä sairaalan päivystysalueella ja miten kehittää Virve-koulutusta
Vastaus 1	Virve-vastaava	Osa ennakko ilmoituksista tulee Virven kautta. Hyvää, että sillä pääsee läpi. Ei ole ollut isompia käytännön kokemuksia, vain yhteistyö-harjoituksia.	Olisi hyvää olla koulutus vastaaville. Kouluttajan tulisi olla Virveä käytännössä käyttänyt henkilö	Ei itselleen koulutusta, mutta muille. Mestari-oppipoikamalli hyvä. Nykyisin vain käyttö yhteisharjoituksissa ja joskus ennakko-ilmoituksia. Virvellä.
Vastaus 2	Virve-vastaava	Käyttöä katastrofi-harjoituksissa. Resursseja on käyttää, mutta ei käytetä. Henkilökunta tarvitsee lisää koulutusta ja harjoittelua	Käytännön läheistä harjoittelua. Liittää sairaalakohdaiset päivittäis-toiminnot harjoituksiin. Käyttökokemusta saattava lisää.	Lisää harjoittelua, kun maksetaan niin pitäisi hyödyntää paremmin. Hus-johdon kanssa harjoituksia, joskus poliisin ja sosiaali-puolella yhteyksiä Virvellä Yhtenäinen koulutus Virve- vastaaville
Vastaus 3	Virve-vastaava	Osa saanut viime aikoina koulutusta jota koettu hyväksi. Käyttö vaihteleva/ vähäinen. Ei ennakkoilmoituksia. Käytönotto haasteellinen, erilaisia ihmisiä. Henkilökunnan pitäisi osata käyttää	Kouluttaja työpaikalle työympäristöön. Ulkopuolinen kouluttaja esimiehillä ei aikaa. Valmis koulutusmalli Virve- vastaaville. Sairaalan tarpeita vastaava koulutusta.	Pitkä kokemus Virvestä sairaankuljetuksessa. Virve- vastaaville koulutus joka vastaa sairaalan tarpeita, muodostuu asiantuntijuus. Sairaala erilainen kuin kenttä, koulutusta työpaikalla.

Liite 8 Esimerkki analyysin kulusta

Alkuperäinen ilmaus

Pelkistetty ilmaus

Alaluokka

Yläluokka

Kokemus

Tarvitsee koulutusta

Tuntee epävarmuutta

Alkuperäinen ilmaus

Pelkistetty ilmaus

Olisi hyvää olla koulutus vastaaville → Koulutus vastaaville
 Kouluttajan tulisi olla Virveä käytännössä käyttänyt henkilö
 Käytännön läheistä harjoittelua
 Liittää sairaalakohdaiset päivittäistoiminnot harjoituksiin → Sairaala tarpeisiin
 Käyttökokemusta saattava lisää
 Kouluttaja työpaikalle työympäristöön
 Ulkopuolinen kouluttaja esimiehillä ei aikaa → Kouluttaja
 Valmis koulutusmalli Virve- vastaaville → Koulutusmalli
 Sairaalan tarpeita vastaava koulutusta

Ei itselleen koulutusta mutta muille → Koulutus
 Mestari-oppipoikamalli hyvä
 Nykyisin vain käyttö yhteisharjoituksissa ja joskus
 ennakko ilmoituksia Virvellä
 Lisää harjoittelua, kun maksetaan niin pitäisi hyödyntää paremmin → Harjoituksia
 Hus- johdon kanssa harjoituksia, joskus poliisin ja sos.toimen
 yhteyksiä Virvellä
 Yhtenäinen koulutus Virve- vastaaville
 Pitkä kokemus Virvestä sairaankuljetuksessa
 Virve- vastaaville koulutus joka vastaa sairaalan tarpeita, muodostuu
 asiantuntijuus
 Sairaala erilainen kuin kenttä, koulutusta työpaikalle

Alaluokka

Yläluokka

Koulutus muoto/malli

Tarpeita vastaava käytännön -
läheinen koulutus